COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 30 maart 1999

betreffende steun voor het project „Procesgeïntegreerde gasturbine bij de Nerefco-raffinaderij" die Nederland voornemens is ten uitvoer te leggen ten gunste van Nerefco

(kennisgeving geschied onder nummer C(1999) 904)

(Slechts de tekst in de Nederlandse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(2000/17/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, en met name op artikel 62, lid 1, onder a),

Na belanghebbenden overeenkomstig genoemd artikel te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken [1],

Overwegende hetgeen volgt:

I. PROCEDURE

(1) Bij brief van 10 oktober 1997, geregistreerd op 14 oktober 1997 door het secretariaat-generaal van de Commissie, heeft Nederland overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag een steun ten behoeve van het project „Procesgeïntegreerde gasturbine bij de Nerefco-raffinaderij" aangemeld.

(2) De Commissie heeft bij brief gedateerd 4 december 1997 bijkomende informatie gevraagd, waarop Nederland geantwoord heeft met een op 8 januari 1998 gedateerde brief. Een tweede verzoek om bijkomende informatie werd op 26 januari 1998 verzonden waarop een op 9 maart 1998 gedateerd schriftelijk antwoord volgde. Een derde verzoek om bijkomende informatie werd op 8 april 1998 verzonden en op 25 mei 1998 is tussen vertegenwoordigers van Nederland en van de Commissie een vergadering gehouden. Als vervolg daarop hebben de Nederlandse autoriteiten op 28 mei 1998 een faxbericht gezonden.

(3) De Commissie stelde bij schrijven SG(98) D/5699 van 13 juli 1998 de Nederlandse regering in kennis van het besluit van de Commissie ten aanzien van de onderhavige steun de procedure van artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden.

(4) Het besluit van de Commissie de procedure in te leiden is bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* [1]. De Commissie maande belanghebbenden en de andere lidstaten aan hun opmerkingen te maken.

II. BESCHRIJVING VAN DE STEUN

(5) Het project inzake een procesgeïntegreerde gasturbine bij de Nerefco-raffinaderij vormt een onderdeel van een algemeen CO_2-reductieplan waarmee de Nederlandse regering in het najaar van 1997 is begonnen. Met dit plan beoogt de regering projecten te stimuleren die tot een aanzienlijke vermindering van de CO_2-emissies leiden om daarmee een bijdrage te leveren tot een duurzame economische groei.

(6) Doel van dit project is een bijdrage te leveren tot de CO_2-vermindering. Het project behelst de bouw van een gasturbine die volledig geïntegreerd is met een procesinstallatie van een raffinaderij waarmee een conventionele, afzonderlijke warmte- en elektriciteitsopwekking wordt vervangen. Toepassing van gasturbines in warmtekrachtinstallaties levert een aanzienlijke verbetering van het energetisch rendement op en leidt tot lagere CO_2-emissies dan conventionele, afzonderlijke opwekking van warmte en kracht. Tot dusverre zijn in procesinstallaties evenwel geen gasturbines gebruikt, omdat de bedrijfszekerheid ervan lager is. Gasturbines zijn veel storingsgevoeliger dan conventionele installaties en vergen meer onderhoud. Tevens vergt de installatie van gasturbines hogere investeringskosten.

[1] PB C 334 van 31.10.1998, blz. 3.

(7) Het project wordt uitgevoerd bij de Nerefco-raffinaderij te Rotterdam. De volgende ondernemingen zijn hierbij betrokken:

— Texaco Nederland BV,

— Eneco BV, een regionaal energiebedrijf,

— Nerefco, een gemeenschappelijke onderneming van BP en Texaco.

De begunstigde is een gemeenschappelijke onderneming door Eneco BV en Texaco Nederland BV op te richten.

(8) Nerefco exploiteert een raffinaderij in Rotterdam Europoort, welke onder meer bestaat uit twee destillatietorens voor de primaire destillatie van ruwe olie. In de huidige situatie wordt de ruwe olie op procestemperatuur gebracht in twee fornuizen, die met stookolie worden ondervuurd. Bij het destillatieproces produceert Nerefco proceswarmte (beschikbaar vermogen aan thermische energie [...] (*) MW_{th}), in een eigen ketelhuis stoom voor de raffinaderij (beschikbaar vermogen [...] * ktoe/jaar) en elektriciteit waarmee een deel van de eigen behoefte wordt gedekt.

(9) De installatie van de procesgeïntegreerde gasturbine zal het energierendement verhogen. De geïntegreerde gasturbine werkt als volgt: primair drijft de gasturbine een generator aan. De uitlaatgassen van de gasturbine verhitten de ruwe olie rechtstreeks in een warmtewisselaar tot de procestemperatuur (375 °C). Vervolgens wordt met de resterende warmte in de uitlaatgassen stoom voor de raffinaderij opgewekt. Door de rechtstreekse verhitting van ruwe olie tot een hoge temperatuur wordt een zeer hoog rendement verkregen. De nieuwe installatie zal 40 % vervangen van de verwarmingscapaciteit om ruwe olie op procestemperatuur te brengen, zal voorts 10 % van de stoomproductie overnemen en zal aan elektriciteit een extra 70 MW_e produceren. De uitvoering van het project zal niet tot een vergroting van de destillatiecapaciteit leiden.

(10) Volgens de Nederlandse autoriteiten is de integratie van procesinstallatie en energieopwekking op deze schaal in de Gemeenschap nog niet eerder verwezenlijkt. De voordelen, die deze integratie bewerkstelligt, zijn:

a) een afneming van de CO_2-emissie van de raffinaderij van 790 000 tpa (ton per jaar) tot 530 000 tpa, dit wil zeggen een vermindering met 260 000 tpa. Voor Nederland in zijn geheel komt deze vermindering neer op 0,2 %;

b) een vermindering van een aantal andere schadelijke emissies. Dit is met name het geval voor SO_2 en NO_x die met respectievelijk 16 % en 11 % zullen afnemen;

c) een daling van het energieverbruik voor de opwekking van elektriciteit, stoom en proceswarmte, uitgedrukt in olie-equivalent, van 270 000 ton naar 205 000 ton. Deze daling stemt overeen met een verhoging van het energetisch rendement van 60 % naar 80 %.

Om de kans op vervolgprojecten te vergroten, richten de ondernemingen een gebruikersgroep op, bestaande uit geïnteresseerden van andere bedrijven. Deze groep zal rechtstreeks bij de voorbereiding van het project worden betrokken.

(11) De technische risico's aan het project verbonden, zijn met name de volgende:

a) de bedrijfszekerheid van een gasturbine is geringer dan van een conventioneel fornuis;

b) er moet voor de besturing van de gasturbine, de warmtewisselaars en het fornuis een betrouwbaar systeem ontwikkeld worden.

Om de aan de nieuwe installatie verbonden risico's te beperken en om een continue warmtelevering te garanderen, zal de oude energie-inefficiënte installatie als „back-upsysteem" behouden blijven.

(12) De totale investering bedraagt 93 miljoen NLG (rond 42,2 miljoen EUR). Dit omvat de constructie van de gasturbine, van een fornuis en van een restwarmteketel.

(13) Op het tijdstip van de inleiding van de procedure werden de subsidiabele kosten door de Nederlandse autoriteiten als volgt berekend: in de eerste plaats werd een correctie gemaakt voor de te verwachten besparing op de energiekosten. Beschouwd over een periode van tien jaar werd deze besparing op 39 miljoen NGL (ongeveer 17,7 miljoen EUR) geraamd. Deze toekomstige baten werden van de totale investeringskosten afgetrokken om de subsidiabele kosten vast te stellen. Vervolgens werd een correctie aangebracht voor de vervangingskosten van het fornuis en de onderhoudskosten van het oude fornuis van netto 3,3 miljoen NLG (ongeveer 1,5 miljoen EUR). De subsidiabele projectkosten bedroegen dus NLG 50,7 miljoen (rond 23 miljoen EUR).

(14) De door de Nederlandse autoriteiten voorgestelde steun voor het project bedroeg bij de aanmelding maximaal 15 miljoen NLG (ongeveer 6,8 miljoen EUR), hetgeen 29,6 % van de subsidiabele kosten zou vertegenwoordigen.

In de aanmelding was een bouwtijd voorzien die van eind 1997 tot begin 1999 zou lopen. Het project is echter uitgesteld totdat er over de toelaatbaarheid van de steun meer zekerheid bestaat. De bouwtijd zal iets meer dan een jaar vergen.

(15) Er bestaan geen wettelijke milieu-eisen die Nerefco ertoe nopen de huidige energievoorziening van de raffinaderij te wijzigen.

(*) Gedeelten van de onderhavige tekst zijn bewerkt om er zorg voor te dragen dat vertrouwelijke gegevens niet worden bekendgemaakt. Die gedeelten zijn aangeduid door een van een asterisk voorziene open ruimte tussen vierkante haken.

III. **REDENEN VOOR DE INLEIDING VAN DE PROCEDURE**

(16) De Commissie stelde Nederland bij schrijven van 13 juli 1998 ervan in kennis dat zij de procedure had ingeleid omdat er twijfel bestond over de vraag of de steun wel aan de in de „communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu" ([1]) vervatte voorwaarden voldeed. De twijfel had betrekking op de bepaling van de omvang van de extra investeringskosten. In de communautaire kaderregeling is bepaald dat uitsluitend de extra investeringskosten die noodzakelijk zijn voor het verwezenlijken van de milieudoeleinden in aanmerking komen (punt 3.2.1). Beknopt samengevat gaat het om de volgende punten:

a) De vervangingskosten: volgens haar gangbare praktijk berekent de Commissie de extra investeringskosten door de milieuvriendelijke investering te vergelijken met de kosten voor de verwezenlijking van een gelijke productiecapaciteit waarbij van conventionele technologieën gebruik wordt gemaakt.

   De Commissie was niet in staat om de extra investeringskosten aan de hand van de ontvangen informatie te bepalen, omdat informatie over de vervangingskosten ontbrak. De Commissie meent dat het behoud van de oude installatie de Nederlandse autoriteiten niet van de verplichting ontslaat de geplande investering te vergelijken met de tegen actuele prijzen berekende totale kosten van een conventionele installatie.

b) De toeneming van de stroomopwekking met 70 MW_e: in de aanmelding is gesteld dat het project tot een vergroting van de elektriciteitscapaciteit zal leiden. De totale capaciteit zal voor Nederland met ongeveer 0,3 % toenemen. Ten tijde van de inleiding van de procedure was het de Commissie niet duidelijk op welke wijze hiermee bij de berekening van de subsidiabele kosten rekening werd gehouden.

(17) Ten slotte stelde de Commissie vast dat bij de berekening van de subsidiabele kosten, kostbesparingen werden afgetrokken tegen een disconteringsvoet van 10 % na aftrek van bedrijfsbelastingen. Daarenboven worden deze kosten slechts over een periode van tien jaar berekend, hetgeen niet scheen overeen te komen met de afschrijvingsduur van de betrokken investering. Met het oog op de bepaling van de in aanmerking te nemen kosten van het steunvoorstel, verzocht de Commissie de Nederlandse autoriteiten voor het disconteren van toekomstige baten en lasten de actuele referentierentevoet van de Commissie te hanteren. Verder wees de Commissie erop dat om de berekende steunintensiteit te kunnen vergelijken met de steunintensiteiten van de in overweging 16 genoemde communautaire kaderregeling (punt 3.2.3.B), de in aanmerking te nemen bedragen bruto (vóór belastingen) dienen te zijn. De periode voor het disconteren van toekomstige baten dient ten slotte overeen te stemmen met de afschrijvingsduur.

IV. **OPMERKINGEN VAN BELANGHEBBENDEN EN VAN ANDERE LIDSTATEN**

(18) De Commissie ontving noch van derden noch van andere lidstaten opmerkingen.

([1]) PB C 72 van 10.3.1994, blz. 3.

V. **OPMERKINGEN VAN NEDERLAND**

(19) Nederland heeft bij schrijven van 15 oktober 1998 op de inleiding van de procedure gereageerd. De opmerkingen van Nederland kunnen als volgt worden samengevat.

(20) Om met de opmerkingen van de Commissie rekening te houden, heeft Nederland een nieuwe benadering gevolgd om de subsidiabele kosten vast te stellen. De nieuwe benadering beantwoordt volgens de Nederlandse autoriteiten aan de uitgangspunten en bepalingen van de (in overweging 16) genoemde communautaire kaderregeling. In deze benadering wordt de uitbreiding van de stroomopwekkingscapaciteit (70 MW_e extra) volledig afgezonderd van het project. Hiertoe wordt het subsidiabele investeringsbedrag gecorrigeerd met het investeringsbedrag dat benodigd zou zijn om bij een kleinere elektriciteitscentrale een zelfde extra capaciteit voor elektriciteitsproductie te verkrijgen. Een dergelijke investering in een conventioneel elektriciteitsvermogen wordt door de Nederlandse autoriteiten begroot op 43,9 miljoen NLG (ongeveer 19,9 miljoen EUR). Bij de vaststelling van de subsidiabele kosten dient derhalve de investeringssom hiermee verminderd te worden.

(21) Een tweede correctie om de in aanmerking komende subsidiabele kosten te bepalen wordt aangebracht door rekening te houden met het voordeel dat ontstaat uit de exploitatiekosten van het warmtedeel ten opzichte van conventionele opwekking. Dit voordeel wordt gekapitaliseerd. Bij de berekening van dit voordeel hebben de Nederlandse autoriteiten rekening gehouden met de actuele referentierente, die door de Commissie wordt toegepast, en zijn bij de berekening brutobedragen gehanteerd, dat wil zeggen vóór belasting. Tevens is in de berekeningen uitgegaan van een reële afschrijving over vijftien jaar. Het voordeel bedraagt 2,6 miljoen NLG (ongeveer 1,2 miljoen EUR). Dit voordeel wordt op de investering in mindering gebracht.

(22) De Nederlandse autoriteiten zijn van oordeel dat na deze correcties het investeringsbedrag uit de extra investeringen bestaat die benodigd zijn om de milieuverbetering te verkrijgen. Een correctie in verband met een gedeeltelijke vervanging van de conventionele installatie achten zij niet nodig. Hiervoor worden verscheidene argumenten aangevoerd. Samengevat komt het Nederlandse betoog op het volgende neer.

(23) Het gedeelte van de nieuwe installatie dat aan de productie van proceswarmte en stoom kan worden toegerekend, is volledig nodig om de milieu-effecten te bereiken. De nieuwe installaties worden op het Nerefcoraffinaderijterrein naast de daar reeds bestaande installaties gebouwd. Weliswaar neemt de nieuwe installatie een gedeelte van de productie van proceswarmte (40 %) en van stoom over (10 %), maar de noodzaak blijft om de oude installaties operationeel te houden. Sluiting van de conventionele installaties zou tot een onaanvaardbare vermindering van de inzetbaarheid en betrouwbaarheid

van de raffinaderij-installaties leiden. Daarnaast dient bedacht te worden dat het hier om een project gaat, waaraan risico's zijn verbonden. De betrouwbaarheidsgraad van de geïntegreerde gasturbine zal nog in de praktijk moeten blijken. Verder zijn de geplande en de onvoorziene onderhoudsperioden van gasturbines frequenter dan het geval is bij de bestaande raffinaderij-installaties. Gedurende die periode zullen de conventionele installaties volledig worden ingezet, zodat het al dan niet opereren van de gasturbine-installatie voor de raffinaderij geen enkel gevolg zal hebben voor de raffinageactiviteiten. De Nederlandse autoriteiten menen dan ook dat het hier volledig om extra investeringen gaat. In dit verband wijzen zij verder erop dat er geen capaciteitsuitbreiding van de raffinaderij-installaties is. De capaciteit om ruwe olie te verhitten neemt weliswaar toe, maar die om ruwe olie te verwerken niet. Deze wordt immers bepaald door de destillatietorens, waarvan de capaciteit onveranderd blijft.

(24) De in overweging 23 weergegeven redenering volgende, berekent Nederland de subsidiabele kosten als volgt:

(in miljoen NLG)

Totale investering	93
Compensatie voor elektriciteitsproductiecapaciteit	– 43,9
Compensatie voordelen in verband met lagere variabele kosten	– 2,6
Totale subsidiabele investeringskosten	46,5

(25) In het licht hiervan heeft Nederland zijn steunvoornemen van 15 miljoen NLG (ongeveer 6,8 miljoen EUR) teruggebracht naar 13,91 miljoen NLG (ongeveer 6,33 miljoen EUR). Dit komt, uitgaande van bovenstaande subsidiabele kosten ten belope van 46,5 miljoen NLG (ongeveer 21,1 miljoen EUR), overeen met een steunintensiteit van 30 %.

VI. **BEOORDELING**

(26) De aangemelde steun zal tot begunstiging van een bepaalde onderneming leiden en valt bijgevolg binnen het toepassingsgebied van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag.

Door de aanmelding van de betrokken steunmaatregel heeft Nederland zijn verplichting met betrekking tot artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag nageleefd.

(27) De Commissie dient te onderzoeken of de steun als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt overeenkomstig artikel 92, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag, kan worden beschouwd.

(28) De bepalingen van artikel 92, lid 2, onder a), b) en c), zijn in dit geval niet van toepassing, omdat het geen steunmaatregel van sociale aard betreft, noch een steunmaatregel tot herstel van de schade veroorzaakt door natuurrampen of andere buitengewone gebeurtenissen en evenmin een steunmaatregel aan de economie van bepaalde streken bedoeld in artikel 92, lid 2, onder c).

(29) De bepalingen van artikel 92, lid 3, onder a), b) en d), zijn niet van toepassing, omdat de steunmaatregel niet gericht is op de bevordering van de economische ontwikkeling van een achtergebleven streek, noch op de opheffing van een ernstige verstoring in de economie van een lidstaat, noch op de bevordering van de cultuur en de instandhouding van het culturele erfgoed.

(30) De enige bepaling op grond waarvan de onderhavige steunmaatregel zal kunnen worden aanvaard is artikel 92, lid 3, onder c), betreffende steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid te vergemakkelijken. In het onderhavige geval betreft het staatssteun met een milieuoogmerk. De Commissie heeft daarom het onderhavige project in het licht van de in overweging 16 genoemde communautaire kaderregeling beoordeeld. Indien de steun aan de voorwaarden van deze kaderregeling voldoet, kan deze steun in toepassing van de in artikel 92, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag vervatte afwijking, als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt beschouwd worden.

(31) De Commissie stelt vast dat de aangemelde steun bestemd is te worden verleend om een bijdrage te leveren tot de vermindering van CO_2-emissies, hetgeen een belangrijke doelstelling van de Gemeenschap vormt ([1]). De verwezenlijking van het project leidt tot een aanzienlijke reductie van de CO_2-uitstoot, gaat tevens gepaard met een belangrijke energiebesparing en zij zal voorts andere schadelijke emissies zoals SO_2 en NO_x doen afnemen.

(32) Tot op heden bestaan er op nationaal noch op Gemeenschapniveau verplichte normen, die ondernemingen ertoe verplichten hun CO_2-uitstoot te verminderen. Bijgevolg valt de steun onder de in overweging 16 genoemde communautaire kaderregeling, punt 3.2.3.C („steunverlening in gevallen waarin verplichte normen ontbreken"). Ondernemingen die investeren om hun prestaties op milieugebied aanmerkelijk te verbeteren, komen volgens punt 3.2.3.C van de communautaire kaderregeling voor steun in aanmerking. De Commissie stelt vast dat het project tot een vermindering van de CO_2-uitstoot met 260 000 tpa moet leiden. De Commissie is van oordeel dat dit een aanzienlijke milieuprestatie is en het effect ervan voldoende omvangrijk om aan het criterium in genoemd punt 3.2.3.C te voldoen.

(33) Met betrekking tot de subsidiabele investeringskosten bepaalt de communautaire kaderregeling in punt 3.2.1 dat voor steun uitsluitend de extra investeringskosten die noodzakelijk zijn voor het verwezenlijken van de milieudoeleinden in aanmerking komen.

([1]) COM(97) 481 def: „Mededeling van de Commissie aan de Raad, aan het Europees Parlement, aan het Economisch en Sociaal Comité en aan het Comité van de Regio's — Klimaatverandering — De Europese benadering voor Kyoto". SEC(1998) 615: „Energy policy options for responding to the climate change challenge: towards the definition of a „post-Kyoto energy policy strategy"".

(34) De twijfel van de Commissie over de wijze waarop Nederland de omvang van de subsidiabele investeringskosten had bepaald, vormde de reden om de procedure in te leiden. De opmerkingen van de Commissie richtten zich met name op de wijze waarop met de elektriciteitproductie en de vervangingskosten rekening was gehouden. In zijn reactie op de inleiding van de procedure heeft Nederland een nieuwe benadering van de bepaling van de subsidiabele kosten gepresenteerd. Zoals in hoofdstuk V is beschreven, is in de nieuwe benadering de totale elektriciteitsproductie afgezonderd van het project. Investeringen in nieuwe productiecapaciteit zijn op basis van de in overweging 16 genoemde, het milieu betreffende communautaire kaderregeling, niet subsidiabel. Het is gangbare praktijk van de Commissie om kosten voor nieuwe productiecapaciteit af te zonderen van de subsidiabele kosten. De Commissie is van oordeel dat met het afzonderen van de met de elektriciteitsproductie gemoeide investeringskosten van de totale investeringssom, een juiste correctie wordt gemaakt om de subsidiabele kosten te bepalen. De Commissie is derhalve van oordeel dat de kosten ten belope van 43,9 miljoen NLG (ongeveer 19,9 miljoen EUR) welke de uitbreiding van de elektriciteitsproductiecapaciteit met 70 MW_e vergt, niet subsidiabel zijn.

(35) In de nieuwe benadering is door Nederland een correctie gemaakt op de subsidiabele investeringssom door rekening te houden met het voordeel dat ontstaat uit de exploitatiekosten van het warmtedeel vergeleken met conventionele opwekking. De Commissie meent dat deze correctie van 2,6 miljoen NLG (ongeveer 1,2 miljoen EUR) door Nederland terecht wordt aangebracht. Het toekomstig voordeel drukt immers niet op de investeringslast en een correctie is bijgevolg noodzakelijk om de werkelijke extra investeringen te bepalen. Bij de berekening van dit voordeel heeft Nederland rekening gehouden met de actuele, door de Commissie voorgeschreven, referentierente en heeft het zijn berekeningen op brutobedragen, dat wil zeggen vóór belasting, gebaseerd zoals de Commissie in haar brief van 13 juli 1998 had gevraagd. Tevens is de werkelijke afschrijvingstermijn in acht genomen.

(36) Wat de vervangingskosten betreft, heeft Nederland betoogd, zoals hiervoor in de overwegingen 22 en 23 weergegeven, dat een correctie onnodig was. De Commissie is echter van oordeel dat wel degelijk met de vervangingskosten van een conventionele installatie rekening moet worden gehouden. Het is gangbare praktijk dat de Commissie de omvang van de extra investeringskosten berekent door de milieuvriendelijke investering te vergelijken met de kosten voor de verwezenlijking van een gelijke productiecapaciteit, waarbij van conventionele technologieën gebruik wordt gemaakt. Het feit dat de capaciteit van de oude installaties op peil wordt gehouden om storingen of onderhoudsperioden van de met het raffinageproces geïntegreerde gasturbine op te vangen, doet daaraan niets af. Feitelijk zal de nieuwe installatie onlosmakelijk verbonden zijn met het raffinageproces en 40 % van de verwarming van ruwe olie en 10 % van de stoomproductie voor haar rekening nemen. Enkel in geval van uitval of onderhoud zal de oude installatie worden gebruikt. Er is derhalve duidelijk sprake van een functionele vervanging door moderne apparatuur. Het feit dat de oude installatie als „back up" wordt gehandhaafd, doet hieraan niets af. De Commissie is derhalve van oordeel dat ook in deze situatie een correctie moet gebeuren voor de kosten die gemaakt zouden zijn in geval van de vervanging van de opwarmingscapaciteit van ruwe olie en van die van de stoomproductie door conventionele apparatuur.

(37) De vervangingskosten van het fornuis door een conventionele installatie — rekening houdend met een vervangingsratio van 40 % en met de extra onderhoudskosten van het oude fornuis — bedragen 3,8 miljoen NLG (ongeveer 1,7 miljoen EUR) [1]. Volgens de Nederlandse autoriteiten bedragen de vervangingskosten van de stoomproductie — even groot als de stoomcapaciteit van de nieuwe installatie — door een conventionele boiler 5 miljoen NLG (ongeveer 2,26 miljoen EUR). De totale correctie in verband met deze vervangingskosten bedraagt derhalve 8,8 miljoen NLG (ongeveer 3,9 miljoen EUR).

(38) Correctie van de totale investeringssom wat de bovenstaande punten betreft, biedt het volgende beeld:

(in miljoen NLG)

Totale kosten investering	93
Correctie voor elektriciteitsproductiecapaciteit	– 43,9
Correctie voordelen in verband met lagere variabele kosten	– 2,6
Correctie vervangingskosten	– 8,8
Extra investeringskosten	37,7

[1] Om de vervangingskosten te bepalen is uitgegaan van 40 % (zijnde de vervangingsratio, dat wil zeggen de capaciteit voor de productie van proceswarmte voor de ruwe olie van de nieuwe installatie ten opzichte van die van de oude installatie) van de kosten van vervanging (zijnde 15 miljoen NLG) van de oude installatie door een conventionele installatie. Verder is rekening gehouden met 40 % van de extra onderhoudskosten met betrekking tot de oude installatie. De extra onderhoudskosten zijn bepaald door de netto contante waarde van het daadwerkelijke jaarlijkse bedrag aan onderhoudskosten te nemen (0,56 miljoen NLG) over een periode van 15 jaar tegen een referentierente van 5,5 %, hetgeen dan op 2,2 miljoen NLG neerkomt. De Commissie acht een correctie in dit verband redelijk omdat de oude installatie als „back up" moet worden behouden mede wegens het experimentele karaker van de geïntegreerde gasturbine, hetgeen extra onderhoudskosten met zich brengt. De totale vervangingskosten van het fornuis kan derhalve op een 3,8 miljoen NLG (ongeveer 1,7 miljoen EUR) worden bepaald. De vervangingskosten van de stoomcapaciteit (overeenkomend met 10 % van de stoomproductie) door een conventionele stoomeenheid bedragen 5 miljoen NLG (ongeveer 2,26 miljoen EUR). De totale vervangingskosten belopen derhalve 8,8 miljoen NLG (ongeveer 3,9 miljoen EUR).

(39) De resterende kosten van 37,7 miljoen NLG (ongeveer 17,1 miljoen EUR) zijn vanuit het oogpunt van de Commissie op te vatten als extra investeringskosten die uitsluitend voor milieudoeleinden worden gemaakt. Volgens punt 3.2.3.C van de in overweging 16 genoemde communautaire kaderregeling kan steun voor investeringen die erop gericht zijn een hoger niveau van bescherming van het milieu te bereiken in gevallen waar verplichte normen ontbreken, tot maximaal 30 % van de voor steun in aanmerking komende kosten worden toegestaan. De Commissie kan derhalve een steun van 11,31 miljoen NLG (ongeveer 5,14 miljoen EUR) toestaan.

(40) Ten slotte zij opgemerkt dat de Commissie in het algemeen zeer positief tegenover WKK (warmtekrachtkoppelings-)-installaties staat [1]. Ook in de geïntegreerde gasturbine zal warmtekrachtuitwisseling geschieden. Het feit dat deze installatie voor het eerst op een dergelijke schaal wordt toegepast, weegt in de beoordeling van de Commissie positief mee. Het achterwege blijven van opmerkingen van derden sterkt de Commissie in haar opvatting dat in dit geval het handelsverkeer niet in die mate wordt beïnvloed dat het algemeen belang wordt geschaad.

VII. **CONCLUSIE**

(41) De aangemelde steun valt binnen het bereik van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag. Naar het oordeel van de Commissie is in dit geval steun tot een bedrag van 11,31 miljoen NLG (ongeveer 5,14 miljoen EUR) verenigbaar met de gemeenschappelijke markt. Een steun van 11,31 miljoen NLG kan derhalve worden toegestaan op grond van artikel 92, lid 3, punt c), van het EG-Verdrag en van artikel 61, lid 3, onder c), van de EER-overeenkomst, gegeven het feit dat deze steun in het verlengde van de „communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu" [2] ligt,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De voorgenomen staatssteun van Nederland ten behoeve van het project „Procesgeïntegreerde gasturbine bij de Nerefco-raffinaderij", ten bedrage van 15 miljoen NLG, nadien teruggebracht tot 13,91 miljoen NLG, is overeenkomstig artikel 92, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag en artikel 61, lid 3, onder c), van de EER-overeenkomst, verenigbaar met de gemeenschappelijke markt tot een bedrag van maximaal 11,31 miljoen NLG. Het gedeelte van de voorgenomen steun dat meer dan 11,31 miljoen NLG bedraagt, is onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en mag niet ten uitvoer worden gelegd.

Bijgevolg is deze steunmaatregel tot een bedrag van 11,31 miljoen NLG geoorloofd.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot het Koninkrijk der Nederlanden.

Gedaan te Brussel, 30 maart 1999.

Voor de Commissie

Karel VAN MIERT

Lid van de Commissie

[1] COM(97) 514 def, mededeling van de Commissie aan de Raad, aan het Europees Parlement, aan het Economisch en Sociaal Comité en aan het Comité van de regio's van 15 oktober 1997: „Een communautaire strategie voor de bevordering van de warmtekrachtkoppeling (WKK) en het wegnemen van belemmeringen voor de ontwikkeling ervan".

[2] PB C 72 van 10.3.1994, blz. 3.